

PLAN WYNIKOWY. KLASA 8.

Plan wynikowy zawiera wymagania szczegółowe opisane w podstawie programowej oraz wynikające z treści przedmiotowych zawartych w podręczniku *Sposób na fizykę* do klasy 8. szkoły podstawowej. Wymagania szczegółowe zostały przyporządkowane do jednej z kategorii wymagań: koniecznych, podstawowych, ponadpodstawowych i dopełniających. W kategorii wymagań dopełniających zawarto również wymagania szczegółowe wykraczające poza podstawę programową, ale wynikające z treści podręcznika (oznaczono je kolorem niebieskim). Taki podział wymagań może ułatwić przygotowanie narzędzi diagnostycznych (m.in. sprawdzianów i kartkówek) weryfikujących stopień opanowania wiedzy i umiejętności uczniów. Dodatkowe informacje na temat propozycji sprawdzania efektów uczenia się zawarto w programie nauczania.

Realizacja wymagań szczegółowych sformułowanych z wykorzystaniem czasowników operacyjnych jest gwarancją osiągnięcia celów ogólnych nauczania przedmiotowego, które zapisane są w podstawie programowej w formie wymagań ogólnych. Zgodnie z tym dokumentem do kluczowych wymagań ogólnych należą: rozpoznawanie zagadnień, wyjaśnianie zjawisk fizycznych, interpretowanie oraz wykorzystanie wyników i dowodów naukowych do tworzenia fizycznego obrazu rzeczywistości. W przypadku podawania przez uczniów treści definicji, praw i zasad ważniejsze jest przedstawienie ich sensu fizycznego niż dosłowne cytowanie treści. Ważne są także umiejętności odwołania się ucznia do odpowiednich przykładów z życia codziennego oraz rozpoznawania zjawisk, znajomość warunków ich występowania i przebiegu. Podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów wskazane jest, aby prowadzona przez nich analiza jakościowa rozwiązywanych problemów fizycznych była traktowana priorytetowo w stosunku do ich analizy ilościowej. Sprawne wykonywanie obliczeń jest ważną umiejętnością, ale nie może być uważane za główny cel nauczania fizyki na tym etapie edukacji.

(F) – temat fakultatywny lub wymaganie fakultatywne

I. Drgania

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
Uczeń:					
1.	Drgania wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady ruchu drgającego; opisuje ruch okresowy wahadła; wskazuje położenie równowagi. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem amplitudy wraz z jej jednostką. 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza amplitudę drgań i położenie równowagi ciężarka zawieszonoego na sprężynie; opisuje zmiany prędkości drgającego ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że ruch wahadła Foucaulta jest konsekwencją ruchu obrotowego Ziemi.
2.	Opis ruchu drgającego	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia zjawisko z kontekstu; posługuje się pojęciami amplitudy, okresu i częstotliwości do opisu ruchu okresowego wraz z ich jednostkami. 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość w ruchu drgającym; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności pomiarowej. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje związek między okresem i częstotliwością drgań wahadła a jego długością. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady urządzeń poruszających się ruchem drgającym; wymienia siły powodujące ruch drgający wahadła sprężynowego.
3.	Przemiany energii w ruchu drgającym	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ruch drgający (drżania) ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> ilustruje doświadczalnie zasadę zachowania energii mechanicznej w ruchu drgającym. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje jakościowo przemiany energii kinetycznej i energii potencjalnej w ruchu drgającym. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje ilościowo przemiany energii mechanicznej w ruchu drgającym; wskazuje, że okres drgań ciężarka na sprężynie zależy od jego masy.
4.	Ruch drgający na wykresach	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia z tekstów, tabel lub wykresów informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza amplitudę i okres drgań na podstawie przedstawionego wykresu zależności położenia od czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykresy zależności położenia x ciała drgającego od czasu t; tworzy wykresy ruchu drgającego. 	<ul style="list-style-type: none"> obserwuje tor ruchu ciała, które drga jednocześnie w dwóch kierunkach, wzajemnie do siebie prostopadłych.
5.	Badanie ruchu drgającego	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wybrane obserwacje, pomiary i doświadczenia, korzystając z ich 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość w ruchu okresowym. 	<ul style="list-style-type: none"> bada zależność okresu drgań wahadła od amplitudy. 	<ul style="list-style-type: none"> bada zależność okresu drgań wahadła od jego masy.

		opisów; <ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń. 			
--	--	--	--	--	--

II. Fale

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
		Uczeń:			
6.	Fala mechaniczna	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia zjawisko z kontekstu, nazywa je oraz wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego przebiegu; wymienia przykłady fal mechanicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem ośrodka materialnego i wskazuje jego przykłady; opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali. 	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje na przykładzie modelu zjawisko rozchodzenia się fali mechanicznej; opisuje zasadę działania elektrowni falowej.
7.	Wielkości opisujące fale	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii; posługuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali. 	<ul style="list-style-type: none"> do opisu fal posługuje się pojęciami amplitudy, okresu, częstotliwości i długości fali wraz z ich jednostkami. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje do obliczeń związku między amplitudą, okresem, częstotliwością i długością fali. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, jak wybrane cechy ośrodka wpływają na wielkości opisujące fale.
8.	Dźwięk	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia zjawisko z kontekstu, nazywa je oraz wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego przebiegu; wytwarza dźwięki. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu; podaje przykłady źródeł dźwięku. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela dźwięki słyszalne, ultradźwięki i infradźwięki; wymienia przykłady ich źródeł i zastosowań (F). 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że fala dźwiękowa to fala podłużna.
9.	Rejestrowanie dźwięku	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wybrane obserwacje, pomiary i doświadczenia, korzystając z ich opisów; 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami natężenie i wysokość dźwięku; doświadczalnie demonstruje dźwięki o różnych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje jakościowo związek między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali; 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem różnych technik;

	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg doświadczenia lub pokazu; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów. 	częstotliwościach z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje jakościowo związek między wysokością dźwięku a częstotliwością fali. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem barwy dźwięku.
--	---	--	--	---

III. Elektrostatyka

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
Uczeń:					
10.	Ładunek elektryczny	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy cząstek, z których zbudowany jest atom; wskazuje, że zjawiska elektryzowania polegają na przemieszczaniu elektronów. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje jednostkę ładunku. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego; przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mikro-, mili-, kilo-, mega-). 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się podwielokrotnością nano-.
11.	Elektryzowanie przez tarcie i dotyk	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby elektryzowania ciał przez potarcie i dotyk, wskazuje, że zjawiska te polegają na przemieszczaniu elektronów. 	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje zjawiska elektryzowania przez potarcie lub dotyk. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje rolę uziemienia w kontekście elektryzowania. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje szereg tryboelektryczny do określenia znaku ładunku podczas elektryzowania pocieranych substancji.
12.	Oddziaływanie elektryczne. Elektroskop	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wybrane obserwacje, pomiary i doświadczenia, korzystając z ich opisów; opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę elektroskopu; demonstruje wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje działanie elektroskopu na podstawie opisu jego budowy; demonstruje, jak oddziaływanie ładunków zależy od odległości. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że siła wzajemnego oddziaływania ładunków nie zależy od rozmiarów ciał, na których zgromadzony jest ładunek; wskazuje, że siła wzajemnego oddziaływania ładunków zależy od iloczynu ich wartości.

13.	Przewodniki i izolatory	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: elektron, jon i ładunek elektryczny; • wskazuje przykłady przewodników i izolatorów elektrycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice w budowie wewnętrznej przewodników i izolatorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • bada (np. za pomocą źródła napięcia oraz żarówki lub amperomierza), czy dana substancja jest przewodnikiem czy izolatorem; • opisuje przemieszczenie ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ze strony ładunku zewnętrznego (indukcja elektrostatyczna). 	<ul style="list-style-type: none"> • doświadczalnie demonstruje trwałe elektryzowanie przez wpływ; • posługuje się pojęciem przebiecia elektrycznego; • opisuje mechanizm powstawania burzy i rolę piorunochronów.
-----	-------------------------	--	--	--	---

IV. Prąd elektryczny

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
		Uczeń:			
14.	Napięcie elektryczne	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje napięcie jako cechę źródła energii elektrycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy najprostszego obwodu elektrycznego; • stosuje jednostkę napięcia; • wskazuje, jak włącza się do obwodu elektrycznego woltomierz. • 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie; • stosuje do obliczeń wzór łączący napięcie, energię elektryczną oraz ładunek. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje skutki przerywania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu.
15.	Natężenie prądu elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przepływ prądu w obwodach jako ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach. 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem natężenia prądu wraz z jego jednostką; • określa kierunek przepływu prądu w obwodzie; • wskazuje, jak włącza się do obwodu elektrycznego amperomierz. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje do obliczeń związek między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez przekrój poprzeczny przewodnika. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia skutki przepływu prądu elektrycznego o różnym natężeniu.
16.	Opór elektryczny	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń; • wskazuje opór elektryczny jako 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika; • posługuje się jednostką oporu. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje do obliczeń związek między napięciem a natężeniem prądu i oporem. 	<ul style="list-style-type: none"> • doświadczalnie wyznacza opór przewodnika przez pomiary napięcia na jego końcach oraz natężenia prądu przez niego

		konsekwencję budowy ciała.			płynącego; <ul style="list-style-type: none"> opisuje zasadę działania opornika nastawnego.
17.	Obwody elektryczne	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się symbolami graficznymi elementów obwodu elektrycznego; odczytuje wskazania mierników. 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego odbiornika, mierników i wyłączników; łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła (akumulatora, zasilacza), odbiornika (żarówka, brzęczyka, silnika, diody, grzejnika, opornika), wyłączników, woltomierzy, amperomierzy. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje do obliczeń związek między napięciem a natężeniem prądu i oporem; rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu; posługuje się miernikiem uniwersalnym.
18.	Kilowatogodzina	<ul style="list-style-type: none"> przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mikro-, mili-, centy-, hekto-, kilo-, mega-); wskazuje źródła energii elektrycznej i odbiorniki energii. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem pracy prądu elektrycznego wraz z jednostką; wyróżnia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna. 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza koszt energii elektrycznej; analizuje diagram przemian energii elektrycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje informacje znajdujące się na etykietach energetycznych.
19.	Praca i moc prądu elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje do obliczeń związek między pracą i mocą prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem mocy znamionowej; posługuje się pojęciem sprawności urządzeń.
20.	Korzystanie z energii elektrycznej (F)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę izolacji w domowej sieci elektrycznej (F); wymienia elementy domowej instalacji elektrycznej; rozdziela symbole ostrzegające o zagrożeniu porażeniem prądem elektrycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej (F). 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela typy bezpieczników przeciążeniowych (F); opisuje zasadę działania bezpiecznika różnicowoprądowego w domowej sieci elektrycznej; wymienia zadania defibrylatora.

V. Magnetyzm

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
Uczeń:					
21.	Magnesy	<ul style="list-style-type: none"> nazywa bieguny magnesów stałych i opisuje oddziaływanie między nimi; opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasadę działania kompasu; posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi; wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów lub wykresów, rysunków schematycznych lub blokowych informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu; ilustruje je w różnych postaciach; opisuje przebieg doświadczenia lub pokazu; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne i wymienia przykłady wykorzystania tego oddziaływania. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem ferromagnetyku; opisuje mechanizm oddziaływania magnetycznego, korzystając z pojęcia domen magnetycznych; opisuje zjawisko powstawania zorzy.
22.	Elektromagnesy	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg doświadczenia lub pokazu; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i działanie elektromagnesu (F); opisuje wzajemne oddziaływanie elektromagnesów i magnesów (F); wymienia przykłady zastosowania elektromagnesów (F). 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną.
23.	Silnik elektryczny (F)	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że oddziaływanie magnetyczne jest oddziaływaniem na odległość. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje oddziaływanie magnetyczne jako podstawę działania silników elektrycznych (F). 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje elementów silnika elektrycznego z elektromagnesem jako wirnikiem (F). 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika i magnesu; opisuje budowę silników o różnej konstrukcji.
24.	Fale elektro-	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje fal elektromagnetycznych: radiowe, 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych (F). 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta do obliczeń z zależności łączącej prędkość fali elektromagnetycznej, jej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby obrazowania fal

	magnetyczne	mikrofale, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, rentgenowskie i gamma (F).		częstotliwość oraz długość.	elektromagnetycznych.
--	-------------	---	--	-----------------------------	-----------------------

VI. Światło

Lp.	Temat	Wymagania			
		konieczne	podstawowe	ponadpodstawowe	dopełniające
Uczeń:					
25.	Światło i jego źródła	<ul style="list-style-type: none"> opisuje światło białe jako mieszaninę barw; opisuje światło lasera jako jednobarwne. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje źródła światła. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że różne barwy otrzymuje się dzięki odpowiedniemu mieszanemu światła czerwonego, zielonego i niebieskiego. 	
26.	Rozchodzenie się światła	<ul style="list-style-type: none"> ilustruje prostoliniowe rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia powstawanie cienia i półcienia. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pojęcia wiązka światła i promień światła. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje warunki zaćmienia Słońca i zaćmienia Księżyca.
27.	Odbicie światła	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni płaskiej; opisuje zjawisko rozproszenia światła przy odbiciu od powierzchni chropowatej. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego; posługuje się pojęciami normalna do powierzchni, kąt padania i kąt odbicia. 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł płaskich. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się prawem odbicia światła; konstruuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów pozornych wytwarzanych przez zwierciadła płaskie.
28.	Zwierciadła wklęsłe i zwierciadła wypukłe	<ul style="list-style-type: none"> opisuje skupianie promieni w zwierciadle wklęsłym. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadeł sferycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie demonstruje zjawisko powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł sferycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> konstruuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez zwierciadła sferyczne, znając położenie

					ogniska.
29.	Załamanie światła	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: normalna do powierzchni, kąt padania i kąt załamania; • doświadczalnie demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkością rozchodzenia się światła. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kierunek załamania światła na granicy dwóch ośrodków. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko całkowitego wewnętrznego odbicia światła i podaje przykład jego zastosowania.
30.	Rozszczepienie światła białego	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń. • opisuje światło białe jako mieszaninę barw i ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje światło lasera jako jednobarwne i ilustruje to brakiem rozszczepienia w pryzmacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • doświadczalnie demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia inne przykłady rozszczepienia światła.
31.	Soczewki skupiające	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń; • rozpoznaje soczewkę skupiającą. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewkę skupiającą, posługując się pojęciem ogniska. 	<ul style="list-style-type: none"> • doświadczalnie demonstruje powstawanie obrazów za pomocą soczewek; • otrzymuje za pomocą soczewki skupiającej ostre obrazy przedmiotu na ekranie. 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki.
32.	Soczewki rozpraszające. Krótkowzroczność i dalekowzroczność	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje soczewkę rozpraszającą. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewkę rozpraszającą, posługując się pojęciem ogniska. 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami krótkowzroczności i dalekowzroczności oraz opisuje rolę soczewek w korygowaniu tych wad wzroku (F). 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki.